

Một số đặc điểm sinh thái của véc tơ truyền bệnh sốt xuất huyết tại các khu công nghiệp

Trong các khu công nghiệp (KCN), các nguyên vật liệu để sản xuất phần lớn được bảo quản trong các kho hàng, nhưng một số hàng hóa tập trung ngoài trời không được che đậy, đây là những nơi cho muỗi truyền bệnh sốt xuất huyết (SXH) sinh sản và phát triển.

Từ tháng 04 - 11/2013, Khoa Côn trùng, Viện Sốt rét - Ký sinh trùng - Côn trùng Tp. Hồ Chí Minh tiến hành khảo sát sự hiện diện của muỗi *Aedes aegypti*, *Aedes albopictus* tại khu công nghiệp Tp. Hồ Chí Minh và Đồng Nai. Trong đó, ở Tp. Hồ Chí Minh bao gồm KCN Linh Trung 1, KCN Linh Trung 2, KCN Bình Chiểu, ở Đồng Nai bao gồm các KCN Amata, KCN Biên Hòa 1, KCN Biên Hòa 2.

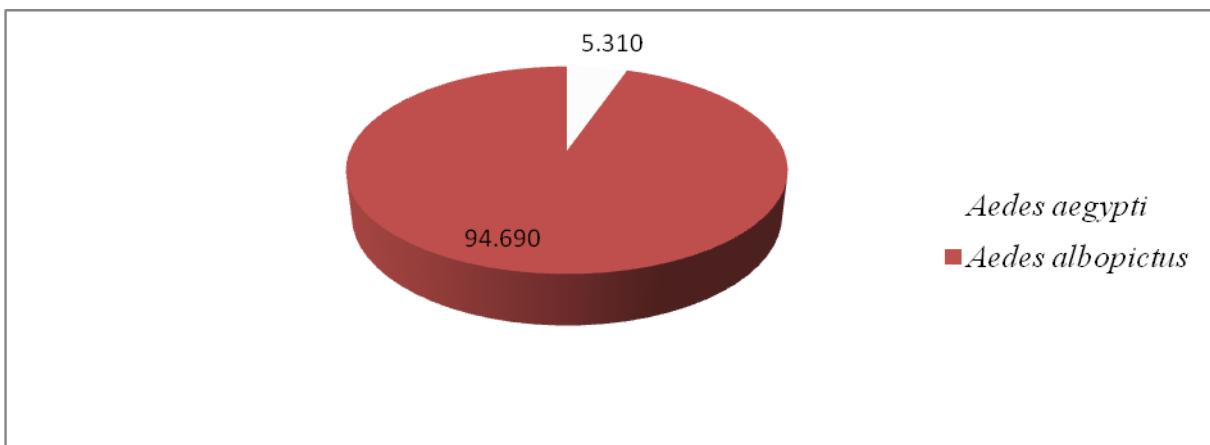
Kết quả cho thấy thành phần loài trong KCN chủ yếu là *Aedes albopictus*. 9 địa điểm (75%) có tỷ lệ dụng cụ có bọ gậy lớn hơn 10 %. Ổ bọ gậy trong KCN chủ yếu là các dụng cụ dùng trong sản xuất và phế thải.

Bảng 1: Chỉ số muỗi và bọ gậy của *Aedes* trong nhà máy tại Tp. Hồ Chí Minh

STT	Thời gian	Địa điểm	Tỷ lệ nhà máy có muỗi (%)	Tỷ lệ nhà máy có bọ gậy (%)	Tỷ lệ dụng cụ có bọ gậy (%)
1	Đợt 1	KCN Linh Trung 1	0	0	0
2		KCN Linh Trung 2	0	0	0
3		KCN Bình Chiểu	66,67	66,67	40
4	Đợt 2	KCN Linh Trung 1	100	100	37,5
5		KCN Linh Trung 2	33,34	33,34	9,1
6		KCN Bình Chiểu	100	66,67	47,62

Bảng 2: Chỉ số muỗi và bọ gậy của *Aedes* trong nhà máy tại tỉnh Đồng Nai

STT	Thời gian	Địa điểm	Tỷ lệ nhà máy có muỗi (%)	Tỷ lệ nhà máy có bọ gậy (%)	Tỷ lệ dụng cụ có bọ gậy (%)
1	Đợt 1	KCN Amata	66,67	66,67	66,66
2		KCN Biên Hòa 1	66,67	66,67	23,07
3		KCN Biên Hòa 2	66,67	66,67	32,14
4	Đợt 2	KCN Amata	66,67	66,67	30
5		KCN Biên Hòa 1	66,67	100	27,28
6		KCN Biên Hòa 2	100	100	29,03

Hình 1: Tỷ lệ % thành phần loài trong nhà máy.

Kết quả 2 đợt điều tra tại 6 KCN cho thấy trong nhà máy, 9 địa điểm (75%) có tỷ lệ dụng cụ có bọ gậy lớn hơn 10 %.

Trong nhà máy các KCN thành phần loài chủ yếu là *Aedes albopictus* (94,7%), trong đó KCN Tp. Biên Hòa Đồng Nai chiếm 100%, 50% là ở KCN Quận Thủ Đức Tp. Hồ Chí Minh.

Ổ bọ gậy chủ yếu phát hiện thấy ở các dụng cụ phế thải và dụng cụ khác. Các loại phế thải chủ yếu trong các nhà máy là các loại vỏ xe ô tô hư hỏng vứt bỏ ngoài trời hoặc các loại vỏ xe ô tô dùng làm giảm chấn tại các kho hàng, chính những vật liệu này là ổ chứa bọ gậy truyền bệnh SXH sinh sản và phát triển. Trong khu sản xuất, nguồn nước sử dụng là nước máy được bơm lên 1 bồn chứa với một hệ thống khép kín, ít có dụng cụ chứa nước sạch dùng trong sinh hoạt như ở các khu dân cư, cho nên ổ chứa này là rất ít gặp. Đây là một đặc điểm cần lưu ý trong công tác phòng chống véc tơ SXH ở các KCN.

Hình ảnh hoạt động thu thập lăng quăng, muỗi sốt xuất huyết tại nhà máy

Trong các KCN thành phần loài chủ yếu là *Aedes albopictus* với số lượng lớn. Đây chính là nguy cơ tiềm ẩn bùng phát dịch nếu không được giám sát véc tơ và xử lý triệt để. Cần kiểm soát chặt chẽ các ca mắc sốt xuất huyết tại các khu công nghiệp.

CN. Phan Văn Ý